

מפתח תשובות נכונות

| שאלה  | 1   | 2   | 3   | 4   | 5   | 6   | 7   | 8   | 9   | 10  |
|-------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| תשובה | (1) | (4) | (1) | (2) | (4) | (4) | (4) | (2) | (2) | (1) |

| שאלה  | 11  | 12  | 13  | 14  | 15  | 16  | 17  | 18  | 19  | 20  |
|-------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| תשובה | (2) | (1) | (2) | (1) | (2) | (2) | (4) | (2) | (1) | (1) |

| שאלה  | 21  | 22  | 23  |
|-------|-----|-----|-----|
| תשובה | (4) | (1) | (2) |

הסברים

אנלוגיות (שאלות 1-6)

**1.** השאלה: למחול : בלתי נסלח -

|                                                      |
|------------------------------------------------------|
| <b>היחס :</b> בלתי נסלח זה משהו שאי אפשר למחול עליו. |
| <b>ב' זה משהו שאי אפשר א' עליו.</b>                  |

תשובה (1): לגבור : בלתי מנוצח. האם **בלתי מנוצח** זה משהו שאי אפשר לגבור עליו? כן.

תשובה (2): לבחור : בלתי ראוי. האם **בלתי ראוי** זה משהו שאי אפשר לבחור בו? לא. **בלתי ראוי** זה תיאור של דבר שלא כדאי לבחור בו. אפשר לבחור בדבר **בלתי ראוי** אך זו תהיה בחירה לא טובה.

תשובה (3): לנחש : בלתי ידוע. האם **בלתי ידוע** זה משהו שאי אפשר לנחש אותו? לא. **לנחש** זה להעלות השערה על דבר **בלתי ידוע**.

תשובה (4): לקרות : בלתי נמנע. האם **בלתי נמנע** זה משהו שאי אפשר לקרות? לא. **בלתי נמנע** זה תיאור של דבר שחייב לקרות.

**תשובה (1).**

**2.** השאלה: חיריק : נקודה - (חיריק=סימן ניקוד שצורתו נקודה)

|                                      |
|--------------------------------------|
| <b>היחס :</b> חיריק זה סוג של נקודה. |
| <b>א' זה סוג של ב'.</b>              |

תשובה (1): תרמיל : צידה. האם **תרמיל** זו סוג של צידה? לא. **תרמיל** הוא חפץ המשמש לנשיאת צידה ממקום למקום. (צידה=אוכל ושתייה שלוקחים לדרך, אספקה)

תשובה (2): בצק : מאפה. האם **בצק** זו סוג של מאפה? לא. **בצק** הוא חומר גלם המשמש להכנת מאפים.

תשובה (3): היכל : יציע. האם **היכל** זו סוג של יציע? לא. **יציע** הוא חלק מהיכל.

תשובה (4): תורן : מוט. האם **תורן** זה סוג של מוט? כן. **תורן** זה מוט גבוה בספינה, ממנו נמתחים המפרשים.

**תשובה (4).**

**3. השאלה: אנשים : להקהיל -**

**היחס: להקהיל זה לאסוף אנשים.**

**ב' זה לאסוף א'.**

תשובה (1): זרדים: לקושש. האם **לקושש** זה לאסוף **זרדים**? כן. (לקושש=לאסוף ענפים, זרדים=ענפים קטנים)

תשובה (2): פירות: לסחוט. האם **לסחוט** זה לאסוף **פירות**? לא. **לסחוט** זה להוציא את הנוזלים מהפירות.

תשובה (3): צמות: לקלוע. האם **לקלוע** זה לאסוף **צמות**? לא. **לקלוע** זה לשזור מהשיער **צמות**. **להקהיל** זה לא לאסוף ממשו **אנשים**, אלא לאסוף את **האנשים** עצמם.

תשובה (4): מים: להשקות. האם **להשקות** זה לאסוף **מים**? לא.

**תשובה (1).**

**4. השאלה: רצף : טאטא -**

**היחס: רצף הוא בעל מקצוע שתפקידו להתקין רצפות, וטאטא זה ניקה את הלכלוך מהרצפות.**

**ב' זה ניקה את הלכלוך מתוצר עבודתו של א'.**

הערה: הקשר במקרה זה נוצר דרך גורם שלישי (הרצפות).

תשובה (1): ספר: חפץ. האם **חפץ** זה ניקה את הלכלוך מתוצר עבודתו של **הספר**? לא. **חפץ** זה ניקה את הלכלוך מהשיער, אך **ספר** הוא לא מי שתפקידו להכין שיער, אלא מי שתפקידו לגזור שיער ולעצב תסרוקות.

תשובה (2): חייט: כיבס. האם **כיבס** זה ניקה את הלכלוך מתוצר עבודתו של **החייט**? כן. **חייט** הוא בעל מקצוע שתפקידו להכין בגדים, ו**כיבס** זה ניקה את הלכלוך מהבגדים.

תשובה (3): טבח: הדיח. האם **הדיח** זה ניקה את הלכלוך מתוצר עבודתו של **הטבח**? לא. **טבח** הוא בעל מקצוע שתפקידו להכין אוכל, ו**הדיח** זה ניקה את הלכלוך מהכלים, ולא ניקה את הלכלוך מהאוכל.

תשובה (4): חובש: חיטא. האם **חיטא** זה ניקה את הלכלוך מתוצר עבודתו של **החובש**? לא. **חיטא** זו פעולה מקדימה שעושה **החובש** לפני חבישת הפצע, על מנת למנוע זיהום.

**תשובה (2).**

**5. השאלה: הלחץ : הזיע -**

**היחס: הלחץ זה יצר לחץ אצל האחר, והזיע זו פעולה שמתרחשת לעיתים אצל האחר כתוצאה מלחץ (תוצר לוואי שלו)**

**א' זה עשה משהו שיכול לגרום למישהו אחר ל-ב'**

תשובה (1): הסתנוור: מצמץ. האם **הסתנוור** זה עשה משהו שיכול לגרום למישהו אחר **למצמץ**? לא. **הסתנוור** היא לא פעולה שנעשית על מישהו אחר. אם המילה הראשונה בצמד הייתה סנוור ולא **הסתנוור**, היינו מקבלים קשר דומה לזה שבצמד המקורי.

תשובה (2): הצחיק: צחק. האם **הצחיק** זה עשה משהו שיכול לגרום למישהו אחר **לצחק**? לא. **הצחיק** זה גרם לכך שהאחר **צחק**. **צחק** זה לא תוצר לוואי של הפעולה, אלא מטרת הפעולה **הצחיק**.

תשובה (3): הרגיז: כעס. האם **הרגיז** זה עשה משהו שיכול לגרום למישהו אחר **לכעס**? לא. **הרגיז** זה גרם לכך שהאחר **כעס**. **כעס** הוא לא תוצר לוואי של הפעולה, אלא מטרת הפעולה **הרגיז**.

תשובה (4): שעמם: פיהק. האם **שעמם** זה עשה משהו שיכול לגרום למישהו אחר **לפיהק**? כן. **שעמם** זה יצר שעמום אצל האחר, ו**פיהק** זו פעולה שמתרחשת לעיתים אצל האחר בעקבות השעמום.

**תשובה (4).**

6. השאלה: **רם** : גובה - (רם=גבוה)

**היחס:** **רם** זה תיאור של דבר המתאפיין בגובה רב.

**א'** זה תיאור של דבר המתאפיין ב-ב' רב.

תשובה (1): מעניין: עניין. האם **מעניין** זה תיאור של דבר המתאפיין בעניין רב? לא. **מעניין** זה תיאור של מה שמייצר עניין רב אצל האחר.

תשובה (2): יכול: יכולת. האם **יכול** זה תיאור של דבר המתאפיין ביכולת רבה? לא. **יכול** זה תיאור של מי שיש לו יכולת מסוימת, ולא של מי שיש לו הרבה יכולת.

תשובה (3): טעים: טעם. האם **טעים** זה תיאור של דבר המתאפיין בטעם רב? לא. **טעים** זה תיאור של דבר שטעמו טוב.

תשובה (4): ממושך: משך. האם **ממושך** זה תיאור של דבר המתאפיין במשך רב? כן. דבר ממושך הוא דבר כרוני, שנמשך זמן רב.

**תשובה (4).**

הבנה והסקה (שאלות 7-17)

7. **השאלה:** בראשית העת החדשה נפוצה במערב תפיסה המדמה את גוף האדם למכונה. תפיסה זו של הגוף השפיעה גם על התפתחות הרפואה. כפי שאיננו נוטים להתערב בפעולתה של מכונה כל זמן שהיא עובדת היטב, כך לא התעניינו רופאים וחוקרים בגוף הבריא, ובחנו את גוף האדם בעיקר במקרים שבהם משהו לא עבד כשורה או "התקלקל". כך התפתחה הרפואה דווקא מן הגוף החולה.

על פי הפסקה, מדוע התפתחה הרפואה מן הגוף החולה?

**פתרון:** בתחילת הפסקה נכתב שהתפיסה שמדמה את גוף האדם למכונה, השפיעה גם על התפתחות הרפואה. בהמשך מתארים לנו את השפעתה של אותה תפיסה על התפתחות הרפואה: לא מתערבים בפעולתו של גוף בריא בדיוק כפי שלא מתערבים בפעולתה של מכונה תקינה, ומוסיפים שגוף האדם נבחן בעיקר במקרים שבהם משהו בו לא עבד כשורה. בסוף הפסקה מסבירים ש"כך התפתחה הרפואה דווקא מן הגוף החולה".

נסכם: התפיסה שמדמה את גוף האדם למכונה, הובילה לכך שגוף האדם לא נבחן במקרים שהיה בריא אלא רק כשהיה חולה, ולכן הרפואה התפתחה דווקא מן הגוף החולה. כלומר, הרפואה התפתחה מגוף החולה **מפני שהידע הרפואי נרכש מתוך בחינה של מחלות שונות, ולא מתוך התבוננות באדם בריא.**

**תשובה (4).**

8. **השאלה:** מחקר שבדק כיצד הגופן (פונט) שבו מודפס הטקסט משפיע על הקורא העלה שני ממצאים: - מי שקראו טקסטים הכתובים בגופן קשה לקריאה זכרו אותם טוב יותר ממי שקראו טקסטים דומים להם הכתובים בגופן קל לקריאה.

- מי שקראו הוראות בגופן קל לקריאה היו נכונים לפעול לפי הכתוב בהן יותר ממי שקראו את אותן הוראות בגופן קשה לקריאה.

בעקבות הממצאים ניסחו החוקרים כמה המלצות. איזו מהאפשרויות הבאות היא המתאימה **פחות** להיות אחת מהמלצות אלו?

**פתרון:** לפנינו שאלת כללים בה אנו נדרשים למצוא ההמלצה **פחות** מתאימה לפי אותם כללים. מכיוון שיש מעט כללים, נבין אותם בטרם ניגש אל התשובות.

לפי הכלל הראשון: אם רוצים **לזכור** משהו עדיף להשתמש בפונט **קשה לקריאה**.

לפי הכלל השני: אם רוצים שהוראה מסוימת **תבוצע**, עדיף להשתמש בפונט **קל לקריאה**.

כעת משהבנו את הכללים, נעבור על התשובות המוצעות:

**תשובה (1):** שלטים בתחבורה ציבורית כגון "אין להניח רגליים על המושב ממול", מומלץ להדפיס בגופן קל לקריאה

זו אינה התשובה הנכונה, ההמלצה מתאימה לכללים, שכן במקרה זה אנו מעוניינים שההוראה שנכתבה על גבי השלטים תבוצע, ולכן נרצה להשתמש בפונט קל לקריאה בהתאם לכלל השני.

**תשובה (2):** ככל שזכרנו של אדם פחות טוב, כך חשוב יותר שיקפיד לקרוא טקסטים בגופן קל לקריאה

זו התשובה הנכונה, שכן המלצה זו פחות מתאימה לפי הכללים. אם אדם מסוים מתקשה לזכור דברים, הרי שבהתאם לכלל הראשון, יותר סביר שנמליץ לו להשתמש דווקא בפונט קשה לקריאה, שיקל עליו לזכור את מה שקרא.

לצורך שלמות ההסבר נבדוק גם את שאר התשובות:

**תשובה (3):** יש לבחור את הגופן שבו משתמשים בהתאם למטרה שהטקסט מיועד להציג

זו אינה התשובה הנכונה, שכן מדובר בהמלצה מתבקשת. לפי הכללים, מטרת הטקסט היא שקובעת את סוג ההמלצה. כדי להמליץ אנו צריכים לדעת האם הטקסט הוא הוראה מסוימת שצריכה להתבצע, או אולי דווקא מדובר בטקסט שצריך לשנן. לכן, הגיוני שנרצה להמליץ על גופן מסוים בהתאם למטרתו.

**תשובה (4):** כדאי לשחקנים שרוצים לשנן טקסט לקרוא אותו בגופן קשה לקריאה

זו אינה התשובה הנכונה, שכן המלצה זו מתאימה לפי הכללים. במקרה זה השחקנים רוצים לשנן את הטקסט. לכן, לפי הכלל הראשון נמליץ להם להשתמש בגופן קשה לקריאה, שיקל עליהם לזכור אותו טוב יותר.

**תשובה (2).**

9.

**השאלה:** יש מצבים שבהם בני אדם מעריכים שכיחות של תופעה או הסתברות של מאורע לפי הקלות שבה דוגמאות או התרחשויות עולות בדעתם. לדוגמה, אדם עשוי לאמוד את הסיכוי להתקף לב בקרב בני גיל העמידה על פי התשובה לשאלה "כמה קשה לי להיזכר במקרים כאלה בקרב מכריי?"

איזו מן הדוגמאות הבאות היא המתאימה ביותר להיות דוגמה נוספת לטענה זו?

**פתרון:** ראשית, עלינו להבין את הטענה העולה מהפסקה. בתחילת הפסקה נטען שבני אדם לעיתים מעריכים עד כמה נפוצה תופעה מסוימת, רק לפי הקלות שבה הם מצליחים לחשוב על דוגמה לאותה תופעה. כלומר, ככל שיותר קל להם למצוא דוגמה לאותה תופעה כך הם מעריכים אותה כתופעה שכיחה (=נפוצה) יותר. בהמשך הקטע מספקים לנו דוגמה לטענה זו: אנשים מעריכים את הסיכוי לחלות במחלות לב רק על סמך תשובתם לשאלה "כמה קשה לי להיזכר במקרים כאלה בקרב מכריי?". אם אנשים נזכרים בקלות במקרים של אנשים שאנו מכירים שלקו בהתקף לב, הרי שניתן להסיק כי אותם אנשים מעריכים את הסיכוי לחלות במחלות לב כגבוה.

כעת, מכיוון שאנו מתבקשים למצוא מקרה נוסף שיכול להוות דוגמה לטענה שבקטע, עלינו לעבור על התשובות המוצעות. נחפש מקרה שבו הערכתם של אנשים בנוגע לשכיחות של תופעה מסוימת מתבססת על הקלות שבה הם מצליחים לזכור דוגמאות מתאימות לאותה תופעה.

**תשובה (1):** רופאים הבודקים מטופלים מעריכים שהם בדרך כלל חולים במחלות שכיחות, גם אם הם עצמם נתקלו במטופלים רבים החולים במחלות נדירות

התשובה אינה נכונה. מחלות נדירות הן מחלות שמופיעות אך בתדירות נמוכה. מחלות שכיחות הן מחלות המופיעות בתדירות גבוהה. לכן, במקרה זה ההערכה שרוב החולים חולים במחלה שכיחה כאשר רוב המטופלים חולים במחלות נדירות (=לא שכיחות) אינו דוגמה טובה לטענה המועלת בפסקה.

**תשובה (2):** אנשים מעריכים שיש יותר מילים המתחילות באות ג' ממילים המסתיימות באות ג', רק משום שקל יותר להעלות על הדעת מילים המתחילות באות מסוימת ממילים המסתיימות בה

זו התשובה הנכונה. בהתאם לטענה שעולה מהקטע, גם במקרה זה אנשים מעריכים שתופעה מסוימת נפוצה יותר מהאחרת רק בשל העובדה שקל להם למצוא דוגמאות לאותה תופעה. האנשים מעריכים שיש יותר מילים שמתחילות באות ג' מאשר מילים שמסתיימות באות ג', רק משום שקל להם יותר לחשוב על דוגמאות למילים שמתחילות באות ג' מאשר על מילים שמסתיימות באות ג'.

לצורך שלמות ההסבר נבדוק גם את שאר התשובות:

**תשובה (3):** אנשים מעריכים כי מפלגות המקבלות מעט קולות בסקרים הנערכים לקראת הבחירות, אכן יקבלו מעט קולות בבחירות עצמן

התשובה אינה נכונה. במקרה שלפנינו, אנשים מעריכים כי בתוצאות שיתקבלו בבחירות יהיו תוצאות לסקרים שנערכו לפני. זו אינה דוגמה למקרה שבו הערכת הסיכוי לקרות מאורע כלשהו נסמכת על הקלות שבה אני מעלה את אותו מקרה בזכרוני.

**תשובה (4):** אנשים מעריכים שבעלי חיים הנפוצים יותר בטבע מולידים צאצאים רבים יותר בכל המלטה מבעלי חיים הנפוצים פחות בטבע

התשובה אינה נכונה. במקרה שלפנינו אנשים מעריכים את מספר הצאצאים להמלטה לפי מידת הנפוצות של החיה בטבע, ולא לפי הקלות שבה הם נזכרים במאורע דומה, כמו בטענה שבפסקה.

**תשובה (2).**

**10.**

**השאלה:** במאמר נכתב: "רוב הפריטים שברשותנו, החל בעטים ובבגדים וכלה בארונות קיר ובמכוניות, מיוצרים בייצור המוני; לכל אחד מהם אין-ספור אחים הזחים לו בכל מובן. פס הייצור גרר צורה חדשה של הבעה עצמית: רבים מבטאים את אישיותם ואת טעמם לא באמצעות פריטים ייחודיים ומקוריים, אלא באמצעות שילוב אישי וייחודי של פריטים סטנדרטיים."

איזו מן האפשרויות הבאות היא המתאימה ביותר להדגים את הצורה החדשה של הבעה עצמית?

**פתרון:** ראשית, נסכם בקצרה את הפסקה. בתחילת הפסקה מציינים עובדה – רוב הפריטים כיום מיוצרים בייצור המוני. בהמשך מסבירים לנו שהעובדה שקשה מאוד להשיג פריטים ייחודיים ומקוריים הובילה לכך ("גרר צורה חדשה") שאנשים כיום מבטאים את אישיותם באמצעות שילוב אישי וייחודי של פריטים סטנדרטיים.

כעת נבדוק את התשובות המוצעות. מכיוון שאנו מתבקשים למצוא דוגמה לצורה חדשה של הבעה עצמית, נחפש תשובה שבה אנשים מביעים את עצמם דרך שילוב ייחודי של פריטים סטנדרטיים ונפוצים.

**תשובה (1):** אדם המעצב את סלון ביתו בוחר מכמה קטלוגים של יצרניות רהיטים את הרהיטים שמוצאים חן בעיניו

זו התשובה הנכונה. במקרה זה אדם מסוים משלב בצורה הייחודית לו מספר פריטים סטנדרטיים (מופיעים בקטלוגים של יצרניות רהיטים) שמוצאים חן בעיניו.

אמנם אין צורך לבדוק גם את יתר התשובות, אך נעשה זאת לשם השלמת ההסבר:

**תשובה (2):** אדם הקונה מכונית בוחר מבין המכוניות שבתצוגה את זו שצבעה הוא הבולט והנדיד ביותר  
התשובה אינה נכונה. אנחנו מחפשים מקרה שבו אדם מסוים מביע את עצמו באמצעות שילוב של כמה פריטים סטנדרטיים, ואילו במקרה זה האדם מביע את עצמו דרך פריט ייחודי בודד (מכונית בעלת צבע נדיר).

**תשובה (3):** אדם המבקש להוסיף נופך אישי לחדר השינה שלו תולה על קירותיו תמונות שצייר בעצמו.

התשובה אינה נכונה. אנחנו מחפשים מקרה שבו אדם מסוים מביע את עצמו באמצעות שילוב של כמה פריטים סטנדרטיים, ואילו במקרה האדם משלב בחדר השינה שלו גם פריטים ייחודיים (תמונות שצייר בעצמו).

**תשובה (4):** אדם הקונה ספה סטנדרטית של חברה ידועה מבקש מרפד לרפדה בבד ייחודי

התשובה אינה נכונה. אנחנו מחפשים מקרה שבו אדם מסוים מביע את עצמו באמצעות שילוב של כמה פריטים סטנדרטיים, ואילו במקרה שלפנינו האדם אמנם רוכש ספה סטנדרטית אך הופך אותה לייחודית כאשר הוא מרפד אותה בבד ייחודי.

**תשובה (1).**

**11. השאלה:** כל בית בשכונת גבעון בנוי מלבנים אדומות או מלבנים לבנות, והוא בן קומה אחת או בן שתי קומות. ברחוב כרמית, הנמצא בשכונת גבעון, יש שלושה בתים, ובנוגע אליהם ידוע כי:

- רק אחד מהם בנוי מלבנים אדומות.
- אין שני בתים זהים זה לזה בצבע הלבנים ובמספר הקומות גם יחד.

איזה מהמצבים הבאים **לא ייתכן**?

**פתרון:** לפנינו שאלת כללים.

הכלל הראשון קובע שיש רק בית אחד שבנוי מאבנים אדומות, ומכאן ששני הבתים האחרים בנויים מאבנים לבנות. בשלב זה עדיין לא ידוע דבר על מספר הקומות בכל בית. הכלל השני קובע כי אין שני בתים זהים זה לזה בצבע הלבנים ובמספר הקומות גם יחד, ומכאן שאם הסקנו שיש בדיוק שני בתים הבנויים מאבנים לבנות, הרי שבהכרח אחד מהם יהיה בניין בין שתי קומות, והאחר בן קומה אחת.

מכיוון שהכללים מובילים אותנו לשני מצבים אפשריים בלבד, נבדוק מה קורה בכל אחד מהם:

**אפשרות א':**

|          |           |          |
|----------|-----------|----------|
| בית לבן  | בית לבן   | בית אדום |
| קומה אחת | שתי קומות | קומה אחת |

**אפשרות ב':**

|          |           |           |
|----------|-----------|-----------|
| בית לבן  | בית לבן   | בית אדום  |
| קומה אחת | שתי קומות | שתי קומות |

כעת נעבור על התשובות המוצעות ונחפש מצב שאינו מתקיים באף אחת מהאפשרויות שמצאנו:

**תשובה (1):** הבית היחיד בן שתי הקומות בנוי מלבנים לבנות

התשובה אינה נכונה, שכן מצב זה מתקיים באפשרות ב'.

**תשובה (2):** הבית היחיד בן הקומה האחת הוא הבית הבנוי מלבנים אדומות

זו התשובה הנכונה, שכן בכל אחד מהמצבים שמצאנו יש גם בית לבן בן קומה אחת. כלומר, לא ייתכן שהבית היחיד בן קומה אחת הוא בית הבנוי מלבנים אדומות.

**תשובה (3):** הבית הבנוי מלבנים אדומות הוא בן קומה אחת

התשובה אינה נכונה, שכן מצב זה ייתכן בהתאם לאפשרות א'.

**תשובה (4):** אחד מהבתים הבנויים מלבנים לבנות הוא בן קומה אחת

התשובה אינה נכונה, שכן מצב זה מתקיים בכל אחת מהאפשרויות שמצאנו. כלומר, מדובר במצב שמתקיים בוודאות.

**תשובה (2).**

12.

**השאלה:** כדי לפתוח את הכספת במוזאון בלי לגרום להפעלת האזעקה יש לנטרל ראשית את האזעקה במבואה, ואז יש למהר ובתוך עשר שניות לנטרל גם את האזעקה הכללית. אך זה לא הכל: לפני שפותחים את הכספת יש להוריד את המתג האדום ולהעלות את הלבן, ורק אז להכניס את המפתח ולפתוח אותה. לכן

**פתרון:** מכיוון שבשאלת השלמת משפטים זו יש רק השלמה בודדת המופיעה בסיומה של הפסקה, נסכם את הפסקה בטרם ניגש אל התשובות המוצעות.

הפסקה כוללת מספר כללים המסבירים איך לפתוח את כספת מבלי להפעיל את האזעקה: לפי המשפט הראשון: צריך לנטרל את האזעקה במבואה ותוך עשר שניות גם את האזעקה הכללית. לפי המשפט השני: צריך גם להוריד את המתג האדום ולהעלות את הלבן לפני שמכניסים את המפתח ופותחים את הכספת.

כעת נבדוק את התשובות המוצעות:

**תשובה (1): אין להתפלל שכאשר רצה יצחק לפתוח את הכספת נשמעה האזעקה, שכן הוא לא העלה את המתג הלבן לפני שהכניס את המפתח**

זו התשובה הנכונה. לפי המשפט השני יש להעלות את המתג הלבן לפני שמכניסים את המפתח אם רוצים שהאזעקה לא תישמע. יצחק לא עשה זאת ולכן העובדה שהאזעקה פעלה אינה מפתיעה ("אין להתפלל")

בשלב זה ניתן לסמן את התשובה אך לצורך שלמות ההסבר נבדוק גם את שאר התשובות:

**תשובה (2): מפתיע שיצחק, שלא העלה את המתג האדום לפני שהכניס את המפתח, לא הביא לידי הפעלת האזעקה**

התשובה אינה נכונה. לפי המשפט השני, צריך להוריד את המתג האדום לפני שמכניסים את המפתח אם רוצים שהאזעקה לא תישמע. כלומר, ניתן לקבוע האם האזעקה תפעל רק אם יודעים האם המתג האדום הורד או לא. העובדה שיצחק לא העלה את המתג האדום לא מאפשרת לנו לקבוע האם המתג האדום הורד או לא (ייתכן המתג נמצא במצב ביניים וייתכן שהוא הורד), ולכן לא ניתן להגיע למסקנה בנוגע לאזעקה. מכאן שעובדה זו לא יכולה להפתיע ("מפתיע שיצחק") או לחלופין לא להפתיע.

**תשובה (3): אין להתפלל שיצחק פתח את הכספת מבלי שהביא לידי הפעלת האזעקה, שכן הוא נטרל את האזעקה הכללית לפני שנטרל את האזעקה במבואה**

התשובה אינה נכונה. לפי המשפט הראשון, צריך לנטרל את האזעקה במבואה ולאחר מכן גם את האזעקה הכללית. מכאן שנטרול של האזעקה הכללית לפני שמנטרלים את האזעקה במבואה צפוי להוביל להפעלת האזעקה. לכן, העובדה שהאזעקה לא פעלה אמורה דווקא להפתיע, אך לפי תשובה זו היא אינה מפתיעה "אין להתפלל".

**תשובה (4): מפתיע שהאזעקה נשמעה כאשר יצחק ניסה לפתוח את הכספת, שכן הוא הכניס את המפתח לפני שהוריד את המתג האדום והעלה את הלבן.**

התשובה אינה נכונה. לפי המשפט השני יש לטפל בשני המתגים ורק אז להכניס את המפתח, אם רוצים שהאזעקה לא תישמע. מכאן שהעובדה שיצחק הכניס את המפתח לפני שטיפל במתגים אמורה להוביל להפעלת האזעקה. כלומר, במקרה זה העובדה שהאזעקה פעלה לא אמורה הייתה להפתיע, אך לפי תשובה זו היא מפתיעה "מפתיע ש".

**תשובה (1).**

13.

**השאלה:** יש שאדם רואה את חבריו \_\_\_\_\_ ונמלא בן רגע \_\_\_\_\_. או אז הוא גומר אומר \_\_\_\_\_, אלא שהאדם מטבעו \_\_\_\_\_, ועל כן לרוב לא יצאו ימים רבים בטרם \_\_\_\_\_. (או אז=אז, גומר אומר=מחליט)

**פתרון:** נבדוק את התשובה הראשונה ובאמצעותה ננתח את הפסקה:

**תשובה (1):** יש שאדם רואה את חבריו **שירדו מנכסיהם** ונמלא בן רגע **חמלה**. או אז הוא גומר אומר **להושיט להם יד לעזרה**, אלא שהאדם מטבעו **נוטה לשים את עצמו לפני זולתו**, ועל כן לרוב לא יצאו ימים רבים בטרם **ישקע אף הוא בחובות בעודו מכלכל את חבריו**. (ירד מנכסיו=התרושש)

**תמצות:** לפי החלק הראשון: כשאדם רואה את חבריו נכשלים הוא חש חמלה ומחליט לעזור להם. לפי החלק השני: האדם מטבעו שם את עצמו לפני הזולת ועל כן ישקע בחובות בניסיונו לעזור לחבריו. מכיוון שקשר של סיבה ותוצאה (על כן) אינו מתאים בחלקו השני של המשפט (האדם לא מכלכל את חבריו על חשבונו בגלל שהוא נוטה לשים את עצמו לפני הזולת, אלא **למרות** שהוא לרוב נוטה לעשות זאת), זו אינה התשובה הנכונה.

**תשובה (2):** יש שאדם רואה את חבריו **נהנים מפירות עמלם** ונמלא בן רגע **תקווה להצלחתו הוא**. או אז הוא גומר אומר **לשנס מותניים**, אלא שהאדם מטבעו **חסר אורך רוח**, ועל כן לרוב לא יצאו ימים רבים בטרם **יחזו בו הייאוש**. (גומר אומר=מחליט, שנים מותניים=התאמץ מאוד, אורך רוח=סבלנות)

**תמצות:** לפי החלק הראשון: כשאדם רואה את חבריו מצליחים הוא מתמלא תקווה שיצליח בעצמו ומחליט להתאמץ. לפי החלק השני: האדם מטבעו חסר סבלנות ולכן יתייאש במהירות. הקשר בין שני החלקים הוא "אלא ש" המעיד על ניגוד. מכיוון ששני החלקים באמת מנוגדים זה לזה: הוא מחליט להתאמץ עד להצלחתו אך בפועל מתייאש מהר, זוהי התשובה הנכונה.

**תשובה (2).**

14.

**השאלה:** האסטרונם טלמון, המאמין בקיומם של חיים מחוץ לכדור הארץ, סבור שהמרחקים העצומים המפרידים בין הכוכבים \_\_\_\_\_ המכשול העיקרי הניצב בפני מפגשים עם יצורים מן החלל. לפיכך, \_\_\_\_\_ שהוא \_\_\_\_\_ שבניית חלליות שיכולות לעבור מרחק רב יותר מן החלליות הקיימות היום \_\_\_\_\_ בהרבה את הסיכויים לגלות צורות חיים בכוכבים אחרים.

**פתרון:** נבדוק את התשובה הראשונה ובאמצעותה ננתח את הפסקה:

**תשובה (1):** האסטרונם טלמון, המאמין בקיומם של חיים מחוץ לכדור הארץ, סבור שהמרחקים העצומים המפרידים בין הכוכבים **אינם** המכשול העיקרי הניצב בפני מפגשים עם יצורים מן החלל. לפיכך, **אין פלא שהוא מחזיק בדעה** שבניית חלליות שיכולות לעבור מרחק רב יותר מן החלליות הקיימות היום **לא תגדיל** בהרבה את הסיכויים לגלות צורות חיים בכוכבים אחרים.

**תמצות:** לפי החלק הראשון: טלמון טוען שהמרחקים העצומים בין הכוכבים הם **לא** הסיבה לכך שטרם פגשו יצורים מן החלל. כלומר, לדעתו יש לכך סיבה אחרת. לפי החלק השני: טלמון מחזיק בדעה שבניית חלליות שיכולות לעבור מרחקים גדולים יותר, לא תגדיל משמעותית את הסיכוי לפגוש יצורים מן החלל. הקשר בין שני החלקים הוא "לפיכך, אין פלא", כלומר קשר של התאמה. מכיוון ששני החלקים אכן תואמים - אם הוא מאמין שהמרחק הוא לא הסיבה לכך שטרם פגשו יצורים מהחלל, אז אין פלא שהוא טוען שפתרון לבעיית המרחק לא יגדיל את הסיכוי לכך שנפגוש יצורים מהחלל - ולכן זו התשובה הנכונה.

**תשובה (1).**

**15. השאלה:** הראל נשוי לעדי ויש לו גיסה אחת. איזו מן האפשרויות הבאות **לא ייתכן**?

**פתרון:** ראשית, עלינו להבין מי ראוייה לקבל את התואר גיסה. התואר גיסה ניתן באחד מהמקרים הבאים:

(1) בת הזוג של האח או האחות.

(2) האחות של בן או בת הזוג.

(3) בת הזוג של האח או האחות של בן או בת הזוג. כלומר, אם יש לבת הזוג של פלוני (הראל) אח, אז בת הזוג של האח היא גיסתו של פלוני.

כעת, נבדוק את התשובות המוצעות ונחפש אפשרות שבה **לא ייתכן** שלהראל יש גיסה אחת. נפסול תשובות בהן הצלחנו לזהות מקרה שבו יש להראל גיסה אחת.

תשובה (1): להראל יש רק אחיות, ולעדי יש אחות אחת רווקה

להראל אין גיסה לפי אפשרות (1) שכן אם אין לו כלל אחים אז לא יכולה להיות לו גיסה שהיא בת זוג של אחיו.

להראל יש גיסה אחת בדיוק לפי אפשרות (2). לפי אפשרות זו, האחות של בת הזוג (האחות של עדי) היא הגיסה, ומכאן שאם לעדי יש אחות אחת אז היא גיסתו של הראל.

כלומר בשלב זה יש להראל גיסה אחת.

נמשיך לבדוק לפי אפשרות (3). לא מתחייב שיש לעדי גם אח, ולכן לא מתחייב שתהיה להראל גיסה לפי אפשרות זו.

כלומר, ייתכן שבמצב זה להראל יש גיסה אחת, ומכאן שתשובה זו אינה נכונה.

תשובה (2): להראל יש רק אחיות וכולן רווקות, ולעדי יש רק אחים וכולם רווקים

אם להראל יש רק אחיות רווקות, אז לא יכולה להיות להראל גיסה לפי אפשרות (1)

כמו כן, אם לעדי, בת הזוג של הראל, אין אחיות, אז לא יכולה להיות לו גיסה גם לפי אפשרות (2)

בנוסף, אם ידוע שלעדי יש רק אחים, ושכולם רווקים, אז גם לא יכולה להיות לו גיסה לפי אפשרות (3) מצאנו, אם כן, שבמקרה זה **לא ייתכן** שלהראל יש גיסה, ולכן זאת התשובה הנכונה.

לצורך שלמות ההסבר נבדוק גם את שאר התשובות:

תשובה (3): להראל יש שני אחים ואחד מהם נשוי, ולעדי יש רק אח אחד

להראל יש גיסה אחת לפי אפשרות (1). לפי אפשרות זו, בת הזוג של האח היא גיסה, ולכן אם אחד האחים נשוי אז בת הזוג שלו היא גיסתו של הראל.

להראל אין גיסה לפי אפשרות (2), מכיוון שלבת זוגו של הראל (עדי) אין אחיות.

אמנם ייתכן שלהראל תהיה גיסה נוספת לפי אפשרות (3), במקרה שאח של עדי נשוי (ואז בת זוגתו היא גיסתו של הראל), אך גם בהחלט ייתכן שלאח של עדי אין בת זוג, ואז להראל לא תהיה גיסה לפי אפשרות זו. כלומר, ראינו שבמקרה זה, בהחלט ייתכן שלהראל יש גיסה אחת, ומכאן שהתשובה אינה נכונה.

תשובה (4): להראל יש אח אחד, ועדי בת יחידה

אם עדי בת יחידה אז לא ייתכן שיש להראל גיסה לפי אפשרות (2) או (3).

לגבי אפשרות (1), בהחלט ייתכן שלאחיו של הראל יש בת זוג, והיא גיסתו של הראל.

כלומר, ראינו שגם במקרה זה, ייתכן שלהראל יש גיסה אחת, ומכאן שהתשובה אינה נכונה.

**תשובה (2).**

**16. השאלה:** שלא כחזירי הבר החיים במדינות השכנות, שהם מן הזן המזרח-תיכוני, חזירי הבר החיים בישראל

כיום הם מן הזן האירופי. חוקרים שביקשו להסביר תופעה זו בחנו עצמות חזיר שנמצאו באתרים ארכיאולוגיים ברחבי הארץ. הם מצאו שבאתרים המתוארכים לשנת 1000 לפנה"ס או קודם לכן יש עצמות חזירים מן הזן המזרח-תיכוני בלבד, ואילו באתרים מתקופות מאוחרות יותר יש גם עצמות חזירים מן הזן האירופי – ושיעורן בין עצמות החזיר הולך ועולה ככל שהאתר מתוארך לתקופה מאוחרת יותר.

בהסתמך על ממצאיהם הציעו החוקרים הסבר לתופעה. איזה מן ההסברים הבאים הוא המתאים ביותר להיות הסבר זה?

**פתרון:** לפנינו שאלת חשיבה מדעית בה אנו מתבקשים למצוא הסבר מתאים לממצאי המחקר. כדי לעשות זאת עלינו להבין את מטרת המחקר ואת ממצאיו. החוקרים רצו לבדוק מדוע בישראל כיום יש חזירי בר מן הזן האירופי בעוד במדינות שכנות יש חזירי בר מזרח-תיכוניים. במהלך מחקרים גילו החוקרים שבאתרים ברחבי הארץ המתוארכים לשנת 1000 לפנה"ס או קודם לכן, יש עצמות חזירי בר רק מן הזן המזרח-תיכוני, ושכלל שהאתרים מתוארכים לתקופות מאוחרות יותר, כך גדל בהדרגה הסיכוי למצוא עצמות חזירי בר מן הזן האירופי. כלומר, תוצאות המחקר מורות על כך שבעבר הרחוק היו בישראל חזירי בר מסוג מזרח-תיכוני, שבהדרגה התחלפו בחזירי בר מן הסוג האירופי. כעת נעבור על התשובות המוצעות ונחפש הסבר מתאים לתוצאות המחקר:

**תשובה (1):** בסביבות שנת 1000 לפנה"ס החלו תושבי הארץ לצוד חזירי בר; החזירים המזרח-תיכוניים היו מבוקשים יותר מן החזירים האירופיים – שחיו בארץ לצידם – ולכן הם נכחדו בהדרגה

התשובה אינה נכונה, שכן הסבר זה אינו תואם את תוצאות המחקר. ממצאי המחקר העידו על כך שלפני שנת 1000 לפנה"ס לא היו בישראל חזירי בר מהסוג האירופי (אחרת החוקרים היו נתקלים בעצמותיהם כשחקרו אתרים מתקופה זו), בעוד שלפי הסבר זה כבר בתקופה שלפני שנת 1000 לפנה"ס חיו בישראל חזירים אירופיים.

**תשובה (2): בני אדם שהיגרו לארץ מאירופה בסביבות שנת 1000 לפנה"ס הביאו עימם חזירים אירופיים בספינותיהם, וחזירים אלו השתלטו בהדרגה על אזורי מחייתם של החזירים המזרח-תיכוניים בארץ**

זו התשובה הנכונה. תשובה זו מסבירה מדוע עד שנת 1000 לפנה"ס לא נמצאו כלל שרידים של חזירי בר אירופיים בישראל, שכן רק בתקופה זו הם הגיעו לראשונה לארץ בספינות של מהגרים. כמו כן, היא מסבירה מדוע אט אט חל בארץ גידול באוכלוסיית חזירי הבר האירופיים במקביל להידלדלות של אוכלוסיית חזירי הבר המזרח-תיכוניים: חזירי הבר האירופיים השתלטו בהדרגה על שטחי המחיה של חזירי הבר המזרח-תיכוניים.

ניתן לסמן כבר בשלב זה את תשובה (2) אך לצורך שלמות ההסבר נבדוק גם את שאר התשובות:

**תשובה (3):** גלי קור שתקפו את אירופה בסביבות שנת 1000 לפנה"ס הביאו לנדידת קבוצות גדולות של חזירים אירופיים אל המזרח התיכון, ובכלל זה אף לארץ, ולהשתקעות שם

תשובה זו אינה נכונה. החוקרים ערכו את מחקרים כדי לבדוק מדוע בישראל כיום יש חזירי בר מן הזן האירופי בעוד במדינות שכנות יש חזירי בר מזרח-תיכוניים. לפי הסבר זה, קבוצות גדולות של חזירי בר אירופיים השתקעו בכל מדינות המזרח התיכון ולא רק בישראל, ולכן הסבר זה אינו יכול להסביר מדוע רק בישראל יש כיום חזירי בר אירופיים.

**תשובה (4):** החזירים האירופיים, שהגיעו לארץ לראשונה בסביבות 1000 לפנה"ס, נשאו איתם טפיל שהביא בתוך שנים אחדות להכחדת אוכלוסיית החזירים המזרח-תיכוניים בארץ

התשובה אינה נכונה. ממצאי המחקר העידו על תהליך הדרגתי שבו החליפו חזירי הבר האירופיים את חזירי הבר המזרח-תיכוניים, ואילו לפי הסבר זה התחלפה נמשכה תקופה קצרה מאוד, שכן חזירי הבר המזרח-תיכוניים נכחדו תוך שנים אחדות בשל הטפיל שהביאו עימם חזירי הבר האירופיים.

**תשובה (2).**

17.

**השאלה:** מחקרו של פראנס דה-ואל שהראה שקופי הבונובו מפגינים התנהגות מוסרית, קורא תיגר על היוהרה האנושית. הוא עורם קשיים בפני מי שרוצים לסרטט גבול ברור בין בני האדם לכל שאר היצורים, אבל המסר שלו אופטימי: אם למוסר האנושי יש שורשים בעבר קדמון, אנחנו יכולים לצפות שיהיה עמיד יותר בפני שינויים תרבותיים והיסטוריים.

איזו מן הטענות הבאות אינה משתמעת מן הפסקה שלעיל?

**פתרון:** נבדוק את התשובות המוצעות:

**תשובה (1):** העובדה שקופי הבונובו מפגינים התנהגות מוסרית מעידה שהמוסר האנושי התקיים כבר בעברם הקדמון של בני האדם

התשובה אינה נכונה, שכן היא משתמעת מן הפסקה. אם המסקנה העולה מהתנהגותם המוסרית של קופי הבונובו היא: "...למוסר האנושי יש שורשים בעבר קדמון..." אז ניתן להסיק שההתנהגות המוסרית של קופי הבונובו היא המעידה על כך שהמוסר האנושי התקיים כבר בעברם הקדמון של בני האדם.

**תשובה (2):** אם מקורו של המוסר אינו בעברו הקדמון של האדם, הוא עלול להיות חשוף יותר להשפעתן של נסיבות תרבותיות והיסטוריות

התשובה אינה נכונה, שכן היא משתמעת מן הפסקה. לפי הפסקה: אם למוסר יש שורשים בעבר קדמון, נצפה שהוא יהיה עמיד יותר בפני שינויים תרבותיים והיסטוריים. מכאן ניתן להסיק כי אם למוסר אין שורשים קדומים, נצפה שהוא יהיה עמיד פחות (חשוף יותר) להשפעתן של נסיבות תרבותיות והיסטוריות.

**תשובה (3):** בקרב מי שרוצים לסרטט גבול ברור בין בני האדם לכל שאר היצורים היו שטענו שאצל כל היצורים חוץ מן האדם אין התנהגות מוסרית

התשובה אינה נכונה, שכן היא משתמעת מן הפסקה. אם מחקר המראה שקופים מפגינים התנהגות מוסרית, עורם קשיים בקרב מי שרוצים לסרטט גבול ברור בין בני האדם לשאר היצורים, הרי שניתן לשער כי אותו גבול אותו הם רוצים לסרטט מתייחס להתנהגות מוסרית, שלטענתם היא ייחודית רק לאדם.

**תשובה (4):** אף שנראה שאין קו תיחוס ברור בין בני האדם ובין שאר היצורים בכל הנוגע למוסר, המוסר האנושי עמיד יותר מן המוסר של יצורים אחרים

זו התשובה הנכונה, שכן היא אינה משתמעת מהפסקה. בפסקה נכתב שאם למוסר האנושי יש שורשים בעבר קדמון אז נצפה שהוא "...יהיה עמיד יותר בפני שינויים תרבותיים והיסטוריים", אולם לא שהוא עמיד יותר מן המוסר של יצורים אחרים.

**תשובה (4).**

הבנת הנקרא (שאלות 18-23)

18.

**השאלה:** לאיזה רעיון מתייחס המשפט "רעיונות טובים מתפשטים מהר" (שורה 5)?

**פתרון:** בתחילת הקטע נכתב: "נהוג לומר שתמונה אחת שווה אלף מילים, אך בעולם המשפט דווקא המילים הן ששלטו במשך מאות שנים", ולאחר מכן מספרים שעורכי דין התבססו על שימוש ברטוריקה בבתי משפט. כלומר, עורכי דין בבתי משפט נהגו להשתמש במילים ולא בתמונות כדי לשכנע, למרות שאומרים שתמונה אמורה להיות שווה הרבה יותר ממילים.

בהמשך הקטע מספרים שעורכי הדין בצרפת החלו להשתמש בדגורטיפים (תצלומים) כדי לשכנע שופטים ומושבעים, ושהדיווחים על כך בכתבי העת האמריקאים נכתבו בנימה משועשעת. מכאן שרעיון השימוש בדגורטיפים בעולם המשפט, שהיה רעיון חדש יחסית, נתפס בתחילה כרעיון משעשע ותו לאו.

כעת, אם מיד לאחר מכן נכתב "אך רעיונות טובים מתפשטים מהר" ולאחר מכן נכתב שגם עורכי דין אמריקאים החלו להשתמש בתצלומים, הרי שניתן לקבוע שהרעיון אליו מתייחס המשפט הוא הרעיון של עורכי הדין הצרפתים להתחיל שימוש בדגורטיפים (תצלומים) בבתי משפט, וההתפשטות המהירה היא השימוש בתצלומים גם על ידי עורכי דין במדינות נוספות כמו ארצות הברית.

**תשובה (2).**

**19. השאלה:** על פי הפסקה השנייה, באיזו מן האפשרויות הבאות הראיות מסודרות לפי סדר אמינותן (מהאמינה ביותר אל הלא-אמינה) על פי דיני הראיות שהיו נהוגים בארצות הברית באמצע המאה התשע עשרה?

**פתרון:** נקרא את הפסקה השנייה ונעבוד במקביל עם התשובות המוצעות. בתחילת הפסקה השנייה נכתב ש"המקור הוא הראיה הטובה ביותר" וש"עורכי הדין נדרשו להציג מסמך מקורי... והוא נחשב אמין". כלומר, ראינו שהראיה האמינה ביותר היא מקור שמסמך מקורי נחשב לכזה. לכן כבר בשלב זה ניתן לפסול את תשובות (2) ו-(4).

נמשיך לקרוא את הפסקה: "רק אם היה בידם נימוק טוב להיעדרו של מקור, התיר להם בית המשפט להציג העתק, וגם אז הייתה אמינותו מוטלת בספק". מכאן שהעתק היא ראיה פחות אמינה מהמקור. תשובות (1) ו-(3) עדיין מתאימות.

ממשיכים באותו אופן: "עדות ראייה נחשבה גם היא ראיה מקורית", כלומר, עדות ראייה נחשבת כמקור ולכן היא אמינה יותר מהעתק. מכאן שתשובה (3) בה מוצגת עדות ראיה כחלשה מהעתק גם היא אינה נכונה. מכיוון שפסלנו 3 תשובות, ניתן לסמן כבר בשלב זה את תשובה (1), אך לצורך ווידוא התשובה נמשיך לקרוא: "...ואילו עדויות שמיעה... לא היו קבילות כלל". כלומר, עדות שמיעה היא אכן הראיה הכי פחות אמינה.

**תשובה (1).**

**20. השאלה:** איזו טענה נועד להמחיש הציטוט "גם אם השמש אינה משקרת, השקרן יכול לשקר באמצעותה" (שורה 22)?

**פתרון:** בשאלה זו אנו מתבקשים להבין איזו טענה נועד להמחיש ציטוט מסוים. על מנת לעשות זאת עלינו למצוא את הקשר שבו ניתן הציטוט. נמשיך לקרוא מהיכן שעצרנו.

בתחילת הפסקה השלישית נכתב שבבתי המשפט שארצות הברית התגבשו **שתי גישות** כיצד יש להתייחס לראיות מסוג "תצלום". בהמשך מתארים את **הגישה הראשונה**, לפיה התצלום הוא אובייקטיבי ולכן יש להתייחס אליו כראיה החזקה ביותר, ואף מצטטים את **אחד מתומכיה** באומרו "איננו יכולים לחשוב על עדה חסרת פניות (=אובייקטיבית) מאשר השמש, שאורה הוא שהטביע את בן דמותו של הפצע על התצלום". כלומר לדברי אחד התומכים בגישה זו, השמש היא זו שיצרה את התצלום, ומכיוון שהיא אובייקטיבית יש להתייחס על התוצר שלה כראיה החזקה ביותר.

לאחר מכן מתארים את **הגישה השנייה** לפיה התצלום אינו באמת שכפול של המציאות והוא נתון להשפעותיו של הצלם, (ומכאן שלא מדובר בראיה מושלמת), ואז מצטטים את אחד מתומכי גישה זו שמגיב לציטוט הקודם באומרו "גם אם השמש אינה משקרת, השקרן יכול לשקר באמצעותה". כלומר, גם אם השמש עצמה אובייקטיבית, האדם שמשמש בה כדי לצלם אינו אובייקטיבי, ולכן לא מדובר בראיה חזקה.

**תשובה (1).**

**21. השאלה:** איזו מן הראיות הבאות היא "ייצוג חזיתי" (שורה 24)?

**פתרון:** על מנת לענות על השאלה עלינו להבין מהי ראיה המוגדרת כ"ייצוג חזיתי" בטרם נבדוק את התשובות המוצעות.

נקרא מהיכן שעצרנו. בפסקה האחרונה נכתב: "**ייצוג חזיתי** נמצא קביל לשימוש בבית משפט רק אם עד ראיה העיד שהוא מדויק. כלומר, **התצלום** הוכשר, אך ורק כדי לסייע לעד ראיה להסביר את עדותו" (שורות 24-25). מכיוון שהמילה "כלומר" מעידה על כך ששני משפטים מביעים את אותו רעיון במילים שונות, ניתן להסיק כי הייצוג החזיתי הוא התצלום, ושהוא מתקבל בבית משפט רק כתוספת לעדות של עד ראיה ולא בנפרד ממנה.

כעת משהבנו שראיה מסוג "ייצוג חזיתי" היא תצלום נעבור על התשובות המוצעות:

תשובה (4) תצלום של קליעי אקדח המוטלים בזירת הפשע היא התשובה היחידה בה מוצג תצלום כראיה, ומכאן שהיא התשובה הנכונה.

**תשובה (4).**

**22. השאלה:** המילה "הוא" שורה 27 מתייחסת –

**פתרון:** נקרא את המשפט מתחילתו: "בסוף שנות העשרים של המאה העשרים כבר היה מקובל על הכול שכדי לבסס את אמינותו של תצלום אין עוד צורך בעד ראייה שיאשר את תוכנו, אלא די להוכיח בעזרת עד מוסמך כי הוא נוצר בתהליך מהימן". מכאן שהמילה "הוא" מתייחסת לתצלום.

**תשובה (1).**

**23. השאלה:** איזו מהכותרות המוצעות היא המתאימה ביותר לשמש כותרת לקטע?

**פתרון:** אנו מתבקשים למצוא "כותרת מתאימה" לקטע, כלומר את הנושא המרכזי בו הקטע עוסק. נסכם אותו בקצרה ולאחר מכן לבדוק את התשובות המוצעות.

בפסקה הראשונה מספרים לנו על תופעה חדשה שבה עורכי דין החלו להשתמש בתצלומים בבתי משפט – תופעה שהחלה בצרפת ומהר מאוד עברה גם לבתי המשפט בארצות הברית. בפסקה השנייה מועלית השאלה כיצד בתי המשפט בארצות הברית צריכים להתייחס לראיות מסוג תצלומים.

בפסקה השלישית מציגים בפנינו שתי גישות שונות שהתגבשו בבתי המשפט בארצות הברית המתייחסות לראיות מסוג תצלומים.

הפסקה האחרונה ממשיכה לעסוק בשינויים באופן שבו בתי המשפט בארצות הברית התייחסו לראיות מסוג תצלומים.

כעת נעבור על התשובות המוצעות:

**תשובה (1):** התפתחות הראיות החזותית במשפט – מדגורטיפים לתצלומים מודרניים

התשובה אינה נכונה. הקטע עוסק בהתפתחות ביחס של בתי המשפט לראיות מסוג תצלומים, ולא בהתפתחות איכותן של ראיות אלו.

**תשובה (2):** ההתפתחויות ביחסה של מערכת המשפט האמריקאית לתצלומים כראיות. זו התשובה הנכונה.

**תשובה (3):** הגישות השונות הקיימות בעולם המשפט בנוגע לקבילותם של תצלומים כראיות

התשובה אינה נכונה. הקטע אינו מציג גישות שונות בעולם המשפט בנוגע לקבילותם של תצלומים כראיות, אלא עוסק בשינויים שעברו על מערכת המשפט בארצות הברית בנוגע לקבילותם של תצלומים כראיות.

**תשובה (4):** השפעת ההתפתחויות בתחום הצילום על גישתה של מערכת המשפט האמריקאית לתצלומים כראיות

התשובה אינה נכונה, שכן הקטע עוסק בעיקר בשינויים שעברה מערכת המשפט באופן שבו היא התייחסה לתצלומים כראיות. בפסקה הראשונה אמנם נכתב ש: "עם התפתחות טכנולוגיית הצילום התרחב השימוש המשפטי בתצלומים עוד יותר" (שורה 6), כלומר שהשימוש בתצלומים בבתי המשפט גדל, אך לא נכתב שההתפתחות הטכנולוגית בתחום הצילום השפיעה על האופן שבו התייחסה מערכת המשפט לתצלומים כראיות. לא איכות הצילומים היא זו שקבעה כיצד תתייחס מערכת המשפט האמריקאית לראיות מסוג תצלומים.

**תשובה (2).**